

FÖRSKOLAN TROLLET | KALMAR

Augusti 2021 - Augusti 2022

Hälsningar från Håll Sverige Rent:

Tack för fin läsning av er Grön Flagg-resa, nu ska ni få fira att ni har fått Grön Flagg-certifiering! Genom ert viktiga arbete har ni varit med och bidragit till en mer hållbar värld. Under resans gång har ni bland annat byggt egna mulmholkar, lärt er om träd och arbetat med biologisk mångfald. Det är så inspirerande att höra om barnens engagemang, och att de är med och kommer med egna förslag på aktiviteter för att driva arbetet framåt. Att de desutom använder sina kunskaper för att påverka andra tycker vi visar på en fantastisk handlingskraft. Mycket bra jobbat av er alla, hurra!

MÅL KOPPLADE TILL VÅR RESA

Ur läroplanen

NORMER OCH VÄRDEN

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna,
- ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

OMSORG, UTVECKLING OCH LÄRANDE

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet,
- självständighet och tillit till sin egen förmåga
- nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,

- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,
- förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans,
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften
- intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och hur de används för att förmedla budskap,
- förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta,
- förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,
- förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling,
- förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap och teknik,

- förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.

BARNES DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Följande mål inkluderas i vårt Grön Flagg-arbete. Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation,
- förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan
- förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem.

Globala mål för hållbar utveckling

- God utbildning för alla
- Ekosystem och biologisk mångfald
- Hållbara städer och samhällen
- Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Jämställdhet

Läs mer på www.globalamalen.se

VI BYGGER EN MULMHOLK

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Vi byggde en egen Mulmholk efter att vi sett en mulmholk vid ett träd i skogen som kommunen hade satt upp. Först tog vi reda på vad det var och vad den fyllde för funktion. En mulmholk ska representera ett dött träd och ge nya bostäder till hemlösa insekter. Där kan även bo fåglar och fladdermöss. Vi tog reda på hur en mulmholk ser ut, fungerar och vad som behövs inuti den. Barnen fick rita av mulmholken som vi hittat i skogen, sedan lägga till insekter som kunde tänkas bo i den. De började sedan att såga, spika och skruva. Vår ateljérista tillverkade mulmfärg av mulm och lim som barnen målade holken med. Vi byggde en plattform på gården som den kunde stå på. Slutligen fyllde barnen holken med mulm som vi hittade i skogen.

Eftersom de flesta döda träd tas om hand och försvinner i många grönområden saknar flertalet insektsarter ett hem. Många av arterna är också sådana arter som är hotade, exempelvis läderbaggen som faktiskt finns i ganska stor utsträckning i vår kommun som är Kalmar. Mulmholkar bidrar till den biologiska mångfalden genom att ge dessa arter någonstans att trivas och bo. Biologisk mångfald bidrar i sin tur till hållbar utveckling genom att flera arter berikar och gynnar varandra i olika kretslopp.

Vi bygger en Mulmholk

SKRÄPEXPERIMENTET

Tema: Skräp & Avfall

Om utvecklingsområdet

Vi bestämde oss för att göra en liten skog i miniatyr, denna byggde vi upp i en liten monter som vi har på avdelningen. Sedan placerade vi en massa saker som kan förekomma som skräp i naturen, inspirationen till detta fick vi av en plansch som skapats av Håll Sverige rent där det finns avgivet hur lång tid det tar för saker att brytas ner, vi följde tillsammans dagligen processen vid nedbrytningen.

Hur bidrog det till en hållbar utveckling? Att skapa förståelse för hur lång tid olika saker tar för att brytas ner.

KAN EKOLLON I GRÄSET VÄXA?

Tema: Stad & Samhälle

Om utvecklingsområdet

Barnen undersöker gräset i anslutning till en ek, där de får använda sitt visuella sinne och zooma in på något som väcker förundran eller frågor hos dem.

Ganska snabbt fastnar ögat på ekollonen i gräset, barnen börjar snabbt samla dem och visa dem för varandra.

Efter ett tag upptäcker ett barn att det växer massa ekbuskar inte så långt bort från trädet och alla ekollon i gräset. De börjar att diskutera varför det växer så många och varför de är så små till skillnad från den stora eken. Ett barn nämner att det är för att eken har tappat sina ekollon runt platsen och efter ett tag kan det börja växa nya ekar från ekollonet.

Då startar en diskussion där barnen delger sina hypoteser kring ekollonen i gräset. Någon säger att det inte kan växa ekar av ekollonet utan att det istället blir till mer gräs när det har ruttnat.

Barnen fick tillsammans undersöka gräset och dess koppling till andra naturvetenskapliga fenomen som bor i naturen tillsammans med gräset. De fick utveckla sin förståelse och utveckla hypoteser för naturvetenskap, kunskaper om växter samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen. För att kunna bidra till en hållbar utveckling måste barn också få möjlighet att försöka förstå det, samt dess kretslopp och komplexitet.

Sett och hört:

"Titta jag hittade ekollon i gräset"

"Gräset gör så ekbuskarna växer snabbt"

"Men gräset behöver också jord och sol annars kan inte gräset hjälpa ekollonen"

TRÄDETS OUMBÄRLIGHET OCH MAGISKA BERÄTTELSE

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Utan träden kan ingen av oss leva. Hur gör vi om träden inte mår bra? Med magiska berättelser och fantasifulla pinnar räddar vi skogen.

Barnen på fyraårsavdelningen har noterat att några träd inte mår bra när dom har varit ute på sina särskilda platser som de brukar besöka. Hur möjliggör vi för barnen att känna att de har hjälpt träden?

Vi bestämmer tillsammans att barnen skall skapa pinnar som besitter magiska krafter som kan hjälpa träden. Barnen skapar också egna berättelser i puppetspels och via leken med de magiska pinnarna. De använder vår reflektionsvägg för att minnas vems pinne och kraft de använder sig av.

Skapandet av pinnarna inger barnen hopp om en bättre framtid, att de kan bidra till en hållbar utveckling med fantasins hjälp.

Sett och hört:

"Ett träd som är rädd har taggiga grenar. Mitt träd gråter blå tårar och
det kommer blod"

"Det kommer en gubbe med yxa, det är därför trädet är rädd, jag ritar
också det"

"Jag gör ett dött träd, en som är glad och en som är rädd, jag gör också
en ledsen mun"

HUR KAN MAN LÄRA KÄNNA TRÄD?

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

På Kattrumpan valde vi att döpa vårt projekt till "Hur lär man känna träd?" under våren, detta för att vi är nyfikna på vilka strategier som 1-åringar använder när de skapar relationer till och kring träd. Hur gör de och vad är det hos träden som skapar nyfikenhet? Vi tror att genom att skapa en relation till träden så kan vi också närma oss dem med fördjupande ögon i framtiden. Våra nyfikenhetsfrågor har varit; Vi gör oss nyfikna på träd, hur lär barnen känna träd? Vilka strategier använder barnen i mötet med träd?

Vad gör barnen? Hur undersöker de? Vad gör de nyfikna?

De pillar med sina fingrar, känner strukturen på trädet, sprickorna i barken. De lägger sin handflata mot.

Ett träd har mycket mossa längst ner och Samuel och Zoe stannar där länge och känner. Känner först på mossan och sen längre upp på trädet där det bara är bark.

Gruppen vandrar vidare och precis vid lekköket är det ett smalt träd som har två mindre stubbar precis bredvid, det har nog varit flera träd som stått för nära varandra och därför blivit till stubbar.

Här stannar vi också länge och känner på den ytan som blivit av att någon sågat. Räfflor som blivit av sågen, struktur på årsringarna och lutningen som blivit.

Genom att lära känna träden och naturen som de finns i skapas en grundläggande förståelse av sammanhanget som skapar hållbarhet och samhörighet inför framtiden.

Sett och hört:

"Titta Barken!"

"Känna barken"

"Titta Stubbe!"

VAD I TRÄDET TROR DU MYRAN TYCKER OM?

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Vi började terminen med att barnen fick presentera sina familjeuppdrag för varandra. Dessa innebär att barnen får ett uppdrag innan sin sommarledighet som de får arbeta med tillsammans med sin familj. Familjeuppgifterna inför detta läsår handlade om: *"Vad i trädet tror du myran tycker om?"* Efter barnens presentationer jobbade vi vidare med de olika uppgifterna hundraspråkligt, vilket innebär att vi arbetar med materialet på många olika sätt och med olika verktyg såsom tecknande, via lera eller måleri.

Ludwig har med sig tallbarr som vi tog med oss in i ateljén och gjorde "barr-tavlor" av. Barnen limmar, känner och luktar på barrarna och benämner kottarna också.

Hur bidrog det till en hållbar utveckling?:

Barnen får en kunskap om barrarnas betydelse för myran och i en förlängning en förståelse för trädens betydelse för allt levande.

Sett och hört:

"Barr till myrornas hus, myrbaggen"

FÅGELHOLKEN OCH BIKUPAN I EKEN

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Utifrån ett familjeuppdrag (ett uppdrag som barnen får med sig hem innan sin sommarledighet, att utföras tillsammans med sin familj) hade ett barn hittat en ek med en fågelholk och en bikupa som hen hade tecknat av och tagit med sig till förskolan så undersökte vi livet i trädet. I en mindre grupp diskuterade barnen vad är en fågelholk och en bikupa är, vad finns det i dem, varför finns de på träden och vad gör de egentligen där?

Här fick barnen ett utbyte av varandras erfarenheter och teorier, samtidigt som de fick utveckla nya hypoteser, teorier, lärande och frågor som gjorde dem nyfikna. Eftersom det fanns några barn som var särskilt intresserade av fåglarna och fågelholken, och några som var särskilt intresserade av bikupan och bina där så valde vi att dela gruppen i två och fortsätta undersökandet utifrån barnens förundran och frågor.

Fågelgruppen var särskilt nyfikna på vad fåglarna äter i fågelholken och bikupe-gruppen var särskilt intresserade av bidrottningen och binas funktion. Därefter gick fågelgruppen och sökte svar kring vad fåglarna egentligen äter? Här använde dem sig av faktaböcker och digitala verktyg såsom datorn för att finna svar. De tittade på filmer om fåglar och ställde sina hypoteser mot sitt nya utforskande: Äter dem verkligen löv från trädet eller är det fågelfrön och gamla mackor?

Barnen diskuterade även trädens betydelse för fåglarna, att dem behöver träden för att träden är deras hem och dem bygger sina bon där. Barnen dokumenterade sedan sitt utforskande genom skriftspråk.

Bikupe gruppen fortsatte att diskutera bina och bidrottningens funktion, tillvaro och maktstrukturer i bikupan. Utifrån deras diskussioner tecknade dem sina tankar på ett papper i samspel med varandra. Här hade de olika områden som de sedan delade med sig till resterande barn i grupperna.

Hur bidrog det till en hållbar utveckling?:

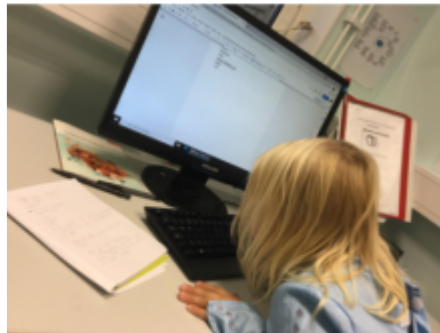
Barnen fick här genom sina teorier, hypoteser, diskussioner, utforskande, skapande och reflektioner en möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivning och till natur och samhälle. De fick utveckla sina kunskaper i sitt utforskande om företeelser och samband i naturen med trädet som fokus och dess kopplingar till andra naturvetenskapliga fenomen. De fick förutsättningar att utveckla sin förståelse för samband i naturen och naturens olika kretslopp samt hur människor, natur och samhälle påverkar varandra. Att det är inte bara vi människor som behöver träden för att äta frukt eller för att kunna andas utan att djuren/insekterna - bina och fåglarna behöver träden också och varför. Vilket i sin tur utvecklar vikten av trädets levnad ur ett hållbarhetsperspektiv. En respekt för träden och trädens funktion i vårt samhälle.

Sett och hört:

"De gör honung och gör nektar. Sen äter vi deras honung"

"Jag tror att fåglarna äter apelsinskal! Nä dom äter faktiskt löv"

"I bikupan finns en tjej när hon är arg är alla arga när hon är glad är alla glada. Hon bestämmer"

PISSMYRORNA OCH GLASET

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

En grupp utforskande ekarna i närområdet, där syftet var att barnen skulle få utveckla en relation till ekarna och det som dem ansåg som intressant runt ekarna. I utforskandet hade barnen med sig kikare, förstoringsglas & luppar för att kunna synliggöra detaljer i miljön.

Ganska snabbt i utforskandet får barnen syn på spikar i trädet, glas på marken och olika plastartiklar, vilket i sin tur väcker många frågor hos barnen.

Tillsammans samlar dem skräpet och vi tar tillbaka det till förskolan. Under samlingen delar barnen med sig av vad dem har hittat runt och på eken. Även deras tankar kring skräpets påverkan för djuren, vilket startar en större reflektionssamling kring barnens erfarenheter, hypoteser och kunskaper kring skräp i relation till djur.

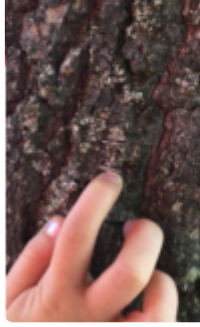
Barnen fick i dialog med varandra reflektera och utbyta erfarenheter och tankar kring skräp och dess koppling till djuren i naturen. Vilket i detta fall även ledde till ett aktivt agerande kring skräpet i naturen, där man tog tillbaka det till förskolan och sorterade upp det. Man iscensatte sen skräpet och återberättade sin upplevelse och sina tankar för resterande barn i gruppen. Barnen fick sprida sitt aktiva agerande kring hållbarheten i närmiljön till sina kompisar och på så sätt fortsätta värna om den hållbara utvecklingen genom att upplysa andra, och väcka andra barns tankar kring ämnet.

Sett och hört:

"Tänk om myrorna skulle skära sig på glaset."

"Djuren kan dö om man kastar skräp"

"Vi kan ta tillbaka skräpet och sortera det"

ÄPPELTRÄDET OCH KÄRNORNA

Tema: Djur & Natur

Om utvecklingsområdet

Barnens nyfikenhet kring äppelkärnor har gjort att vi börjat intressera oss för äppelträdet i Trollparken på gårdens baksida. Här upptäckte barnen trädets färger och livet kring trädet i form av myror.

Barnen får en förberedande kunskap om kretsloppet och betydelsen av trädet för de myror som lever där.

Genom att jobba relationellt med det som engagerar och är bekant för barnen, skapar vi en närhet till det liv som trädet har i och omkring sig. På detta sätt ge vi barnen möjlighet till en relation till annat levande och möjligheten att vikten av att ta hand om det som finns i naturen.

Sett och hört:

"Många kärnor, måste lägga burken"

UTVÄRDERING

HÅLLBAR UTVECKLING

På vilket sätt bidrog vårt arbete till hållbar utveckling?

Hela vårt projektarbete andas hållbarhet då barnen får gå i dialog med träd på olika sätt, får sätta sig i relation till träd och natur skapar en vilja att värna om densamma och allt levande däri. Det innefattar reflektion om att skräp som slängs inte hör hemma där utan skadar både växter och djur.

Vad behöver vi utveckla?

Behöver gå ännu mera på djupet vilket vi tycker att vi gör genom våra långa projekt som till vissa delar sträcker sig över flera år. Vi vill även göra familjerna delaktiga i ännu högre grad genom information och workshops som vi började med under pandemin istället för drop-in fika. Dessa har vi en gång/termin under våra miljöveckor.

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

På vilket sätt var barnen eller eleverna delaktiga?

Barnen är delaktiga genom våra reflektionssamlingar och våra reflektionsväggar som alla avdelningar från 1-5 har hos sig. All personal är uppmärksamma på och dokumenterar barnens reflektioner som skapar ytterligare tillägg på reflektionsväggarna och uppslag för nya aktiviteter under projektiden. Barnen är också dokumentatörer genom foto och bilder och på så sätt fångas det som barnen tycker är viktigt upp.

Vad behöver vi utveckla?

Vi har olika grupper för reflektion för oss personal och där förfinas och fångas önskemål om förändringar upp. Allt kan bli bättre, och genom att vi är lyhörda och intresserade för andra arbetslags metoder så är vårt arbete i ständig progression.

HANDLINGSKRAFT

På vilket sätt visade barnen eller eleverna på handlingskraft?

Genom engagemang och idéer! I vårt miljöråd vill de tex. sätta upp skyltar med allemansrättsaffischens olika vad får/vad får man inte göra i naturen. Vi har jobbat med det ett tag, och har en idé om att kontakta de som är ansvariga för "hitta-ut" kontrollerna för att kanske få vara delaktiga med tex en QR-kod där vi format ett budskap. Barnen tycker också att man kan ringa till tidningar eller polisen för att få bukt med tex nedskräpare!

Vad behöver vi utveckla?

Lyssna ännu mera på barnen och framförallt få med föräldrarna i ännu högre grad, kanske genom att vara delaktiga i skräpplockning eller städa stränder en lördag som HSR uppmanar till i sitt media.

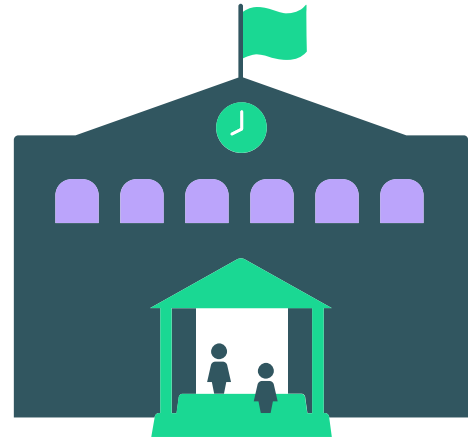
HÅLLBARHET PÅ SCHEMAT MED GRÖN FLAGG

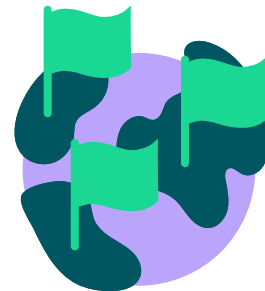
En hållbar värld kräver kunskap och förståelse

Tillsammans kan vi skapa en hållbar framtid – om vi agerar nu. Vi behöver ge lärare och elever i svenska skolor möjlighet att utveckla och omsätta sina kunskaper om hållbar utveckling, över flera ämnesområden.

På så vis skapas både förutsättningarna för långsiktig förändring – och viljan att göra skillnad.

Grön Flagg är ett unikt lärandeprogram inom hållbar utveckling. Tillsammans med Sveriges skolor och förskolor omsätter vi kunskap till direkt handling. Varje år hissar hundratals verksamheter i Sverige den Gröna Flaggan för att visa att en hållbar framtid börjar nu!

Ett globalt nätverk i ryggen

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling. Medlemsskolorna granskas och certifieras efter Grön Flagg och Håll Sverige Rents riktlinjer.

Grön Flagg drivs av Håll Sverige Rent och ingår i det internationella nätverket Eco-Schools, ett världsomspännande lärandeprogram inom hållbar utveckling.

hallsverigerent.se
ecoschools.global

Kontakt:

gronflagg@hsr.se
08-505 263 00